

Alat za samoocjenu politike za mlade

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

*Mišljenja iznesena u ovom tekstu su odgovornost autora
i ne odražavaju nužno zvaničnu politiku Vijeća Evrope.*

Svi zahtjevi za reprodukciju ili prevod cijelog dokumenta ili njegovog dijela upućuju se Direkciji za komunikacije (F-67075 Strasbourg Cedex ili publishing@coe.int). Sva druga korespondencija vezana za ovaj dokument upućuje se Generalnoj direkciji za Demokratiju – Odjel za mlade (youth@coe.int).

Naslovna strana i DTP:
Odjel za dokumentaciju i izdavaštvo
(SPDP), Vijeće Evrope

Fotografije: ©Vijeće Evrope

Urednička služba SPDP-a nije vršila
lekturu i korekturu ove publikacije.

©Vijeće Evrope, septembar 2018
Štampano u Vijeću Evrope

Uvod

Jedan od prioriteta međuvladine saradnje unutar Vijeća Evrope iz oblasti mladih je da se promovira i podržava razvoj politika za mlade.

■ Za to je zadužen Evropski upravni odbor za mlade (*European Steering Committee for Youth – CDEJ*), koji okuplja predstavnike ministarstava ili tijela zaduženih za pitanja mladih iz više od 50 država potpisnica Evropske konvencije o kulturi.

■ CDEJ potiče saradnju između vlada u sektoru mladih i stvara okvir za poređenje državnih politika za mlade, uz razmjenu najboljih iskustava i izradu tekstova koji uspostavljaju standarde.

■ Upravo je u tom kontekstu CDEJ zvanično usvojio postojeći alat za samoocjenu razvoja politike za mlade, te potiče države članice da ga koriste i dijele.

O nastanku alata za samoocjenu

Pošto nema mehanizama za praćenje daljeg rada u onome što Vijeće Evrope pokreće u sektoru mladih, CDEJ je smatrao da vlade država članica sve više traže izradu kriterija i metoda za „mjerenje“, kojima bi se procjenjivao napredak koji se u određenom periodu ostvari.

■ CDEJ je, shodno tome, smatrao da je neophodno izraditi set indikativnih pokazatelja kvaliteta politike za mlade, zasnovan, između ostalog, na preporukama koje usvaja Komitet ministara (ili, gdje je to primjereno, na tekstovima koje usvoje druga relevantna tijela Vijeća Evrope).

■ Alat za samoocjenu sa standardnim indikatorima izrađen je u odnosu na takve pokazatelje, tako da vlasti zadužene za pitanja mladih mogu identificirati napredak koji se vremenom ostvari u razvoju tih politika, te se opredijeliti za prilagođavanja ili promjene, ako su potrebne.

■ Alat je izrađen tako da pomogne državama članicama da same ocijene koliko poštuju standarde Vijeća Evrope u oblasti politike za mlade, te da služi kao osnov za razvoj politike za mlade po sopstvenom tempu.

Ključni principi javnih politika za mlade prema Vijeću Evrope

Vijeće Evrope godinama razvija različite principe, ciljeve i vrijednosti koji bi trebali biti u srži politika za mlade.

- Prema Vijeću Evrope, svaka javna politika za mlade trebala bi promovirati sljedeće principe:¹
 - a. Svrishodno ulagati u mlade, na koherentan i uzajamno osnažujući način, uvijek kad je to moguće kroz pristup usmjeren na mogućnosti, a ne na probleme, kroz razradu, između ostalog, standarda i instrumenata politike za mlade tamo gdje je to neophodno;
 - b. Uključivati mlade ljude u strateško oblikovanje politika za mlade, ali i tražiti njihova viđenja operativne djelotvornosti provođenja tih politika;
 - c. Stvarati uslove za učenje, mogućnosti i iskustva, koja osiguravaju da mladi budu u prilici da grade svoja znanja, vještine i kompetencije, kako bi u potpunosti ostvarili svoju ulogu i na tržištu rada, i u društvu;
 - d. Ustanoviti sistem aktivnog prikupljanja podataka, i da se pokaže djelotvornost politika za mlade, i da se otkrije u kojoj mjeri postoje „praznine politike“ u odnosu na djelotvorno pružanje usluga mladima u određenim društvenim grupama, u određenim područjima ili u određenim životnim uslovima;
 - e. Pokazati riješenost da se smanje te „praznine politike“ tamo gdje je evidentno da postoje.

■ Ovi opći principi opisuju kakva bi trebala biti dobra politika rada. Države članice potiču se i da prate djelotvornost i efekte politika koje provode, te da budu spremne da ih prilagođavaju (ili ih čak povuku) ako se pokaže da su djelimično ili potpuno nedjelotvorne.

■ S druge strane, ovaj alat za samoocjenu ne fokusira se direktno na gore opisane principe politika za mlade. Svi akteri koji žele ocijeniti koliko poštuju te principe u sopstvenom kontekstu (na lokalnom, regionalnom, državnom ili evropskom nivou) potiču se da koriste set alata za provjeru standarda kvaliteta koji je izradio Evropski forum za mlade (YFJ), a koji pokriva većinu gore navedenih principa.²

■ Fokus ovog alata za samoocjenu je drugačiji, jer je konkretnije usmjeren na poštivanje standarda Vijeća Evrope u oblasti politike za mlade.

1. Izvor: „Vijeće Evrope i politika za mlade: podrška, pomoć i resursi za razvoj politike za mlade u državama članicama“ (2016). Ovi principi izvode se iz različitih ključnih tekstova Vijeća Evrope, uključujući opis poslova Evropskog upravnog odbora za mlade (CDEJ) i Savjetodavnog vijeća za mlade (CCJ), te Kompendij o politici za mlade (2012), koji se poziva na završni izvještaj Radne grupe za indikatore politike mladih za 2003.

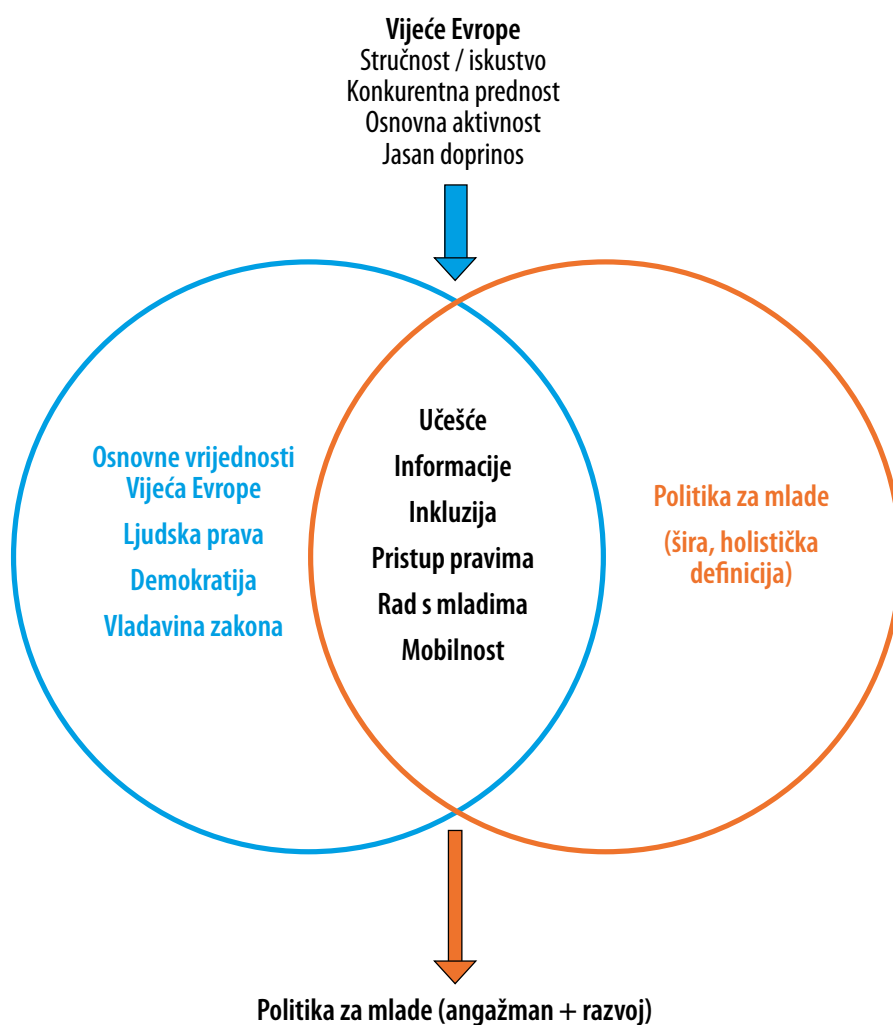
2. <https://www.youthforum.org/toolkit-quality-standards-youth-policy>.

Osnovni standardi Vijeća Evrope u oblasti politike za mlade

Prema CDEJ-u, opseg i fokus politike Vijeća Evrope za mlade bi trebao kontinuirano promovirati osnovne vrijednosti ove organizacije (ljudska prava, demokratija i vladavina zakona).

Šest osnovnih područja intervencije (vidjeti grafikon) politike Vijeća Evrope za mlade temelje se na standardima koje je Vijeće Evrope usvojilo u oblasti rada s mladima (prvenstveno preporuke Komiteta ministara). To bi trebao biti osnov za svaki dalji razvoj politike za mlade unutar ove organizacije.

Sažetak ključnih indikatora kojima se mjeri napredak primjene standarda Vijeća Evrope

Područje intervencije	Odgovarajući indikatori
Učešće	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Politika za mlade omogućava aktivno učešće svih mladih osoba u donošenju odluka, naročito onih koje se njih tiču, te ih potiče da se uključe kao aktivni građani. ▶ Vlada priznaje i podržava omladinske organizacije, vijeća za mlade i druge inicijative ili strukture namijenjene mladima.
Informacije	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Politika za mlade omogućava pružanje relevantnih informacija namijenjenih mladima, te osigurava pristup svih mladih takvim informacijama, <i>online i offline</i>. ▶ Politika za mlade stvara mogućnosti da mladi grade sopstvene kompetencije za upravljanje informacijama.
Inkluzija	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Politika za mlade promovira inkluziju mladih ljudi u ranjivim situacijama u svim oblastima života (uključujući obrazovanje i obučavanje, zapošljavanje i zanimanje, stambena pitanja, zdravlje, sport, rekreaciju i kulturu). ▶ Cilj politike za mlade je sprečavanje diskriminacije, nasilja i isključenosti s kojima se mladi susreću, bez obzira na osnov⁴.
Pristup pravima	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Politika za mlade promovira i omogućava djelotvorniji pristup mladim pravima i uklanja sve zakonske, administrativne i praktične prepreke. ▶ Politika za mlade njeguje koordiniran pristup unapređenju pristupa mladih ljudi njihovim pravima, putem saradnje u svim relevantnim područjima djelovanja, na internacionalnom, nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou.
Rad s mladima	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uspostava ili dalji razvoj kvalitetnog omladinskog rada se štiti i proaktivno podržava kroz lokalne, regionalne ili državne politike za mlade. ▶ Kompetencije plaćenih i dobrovoljnih radnika za mlade garantiraju visok kvalitet rada s mladima.
Mobilnost	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Politika za mlade podržava mobilnost mladih, prvenstveno s ciljem promocije osjećaja pripadanja Evropi. ▶ Politika za mlade potiče stvaranje kvalitetnih projekata mobilnosti.

4. Kako je jasno navedeno u članu 14 Evropske konvencije o ljudskim pravima ili na drugi način ustanovljeno sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava.

UČEŠĆE

Pravni osnov

- ▶ Preporuka Rec(2006)14 Komiteta ministara državama članicama o građanstvu i učešću mladih u javnom životu
- ▶ Preporuka Rec(2004)13 Komiteta ministara državama članicama o učešću mladih u lokalnom i regionalnom životu
- ▶ Revidirana Evropska povelja o učešću mladih u lokalnom i regionalnom životu, koju je donio Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope
- ▶ Preporuka Rec(2006)1 Komiteta ministara državama članicama o ulozi nacionalnih vijeća za mlade u razvijanju politike za mlade
- ▶ Evropska konvencija o ljudskim pravima, član 11 (sloboda okupljanja i udruživanja)
- ▶ Preporuka o učešću djece i mladih do 18 godina i pripadajući Alat za ocjenu učešća djece

Indikator 1

Politika za mlade omogućava aktivno učešće svih mladih ljudi u donošenju odluka, naročito onih koje ih se tiču, te ih potiče da se uključe kao aktivni građani

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti ⁵	Ne	Primjeri dobre prakse
Politika za mlade pomaže mladim ljudima da budu aktivni građani, konkretno tako što im stvara mogućnosti da uče i stiču iskustva koja će unaprijediti njihovo učešće u javnom životu.				
Uspostavljene su odgovarajuće strukture ili aranžmani kojima se omogućava učešće svih mladih ljudi, uključujući i one koji se nalaze u ranjivim situacijama, u odlukama i raspravama koje ih se tiču.				
Potiču se razmjena i korištenje dobre prakse u djelotvornom i inovativnom učešću na lokalnom, regionalnom i državnom nivou.				

⁵. Ili „u toku je“.

Indikator 2

Vlada priznaje i podržava omladinske organizacije, vijeća za mlade i druge inicijative ili strukture za mlade

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Pravo mladih ljudi da se udružuju s drugima da bi oformili tijela kroz koja će raditi na ostvarenju zajedničkih ciljeva je garantirano.				
Omladinske organizacije, vijeća i inicijative imaju prostor, finansijska sredstva i materijnu podršku potrebne za osiguravanje svog nesmetanog i djelotvornog rada.				
Nezavisne omladinske organizacije i vijeća za mlade postoje na lokalnom, regionalnom i državnom nivou i igraju aktivnu ulogu u izradi i provođenju politike za mlade.				

Pozitivni trendovi koji će omogućiti dalji napredak

--

Oblasti za unapređenje i mogući nastavak rada

--

INFORMACIJE

Pravni osnov

- ▶ Preporuka CM/Rec(2010)8 Komiteta ministara državama članicama o informacijama za mlade
- ▶ Preporuka br. R (90) 7 Komiteta ministara državama članicama u vezi s informacijama i savjetovanjem za mlade ljude u Evropi
- ▶ Druge relevantne inicijative Vijeća Evrope:
 - Strategija za internetsko upravljanje 2016-2019
 - Preporuka R(97)20 Komiteta ministara državama članicama o „govoru mržnje“
 - Kampanja pokreta No Hate Speech [NE govoru mržnje]

Indikator 1

Politika za mlade omogućava pružanje relevantnih informacija namijenjenih mladima, te osigurava pristup svih mladih takvim informacijama, *online i offline*

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Informacije i usluge savjetovanja za mlade pružaju se na lokalnom i regionalnom nivou.				
Informacije i usluge savjetovanja za mlade pružaju se na državnom nivou.				
Oblici i kanali za informacije za mlade prilagođeni su potrebama mladih ljudi koje se stalno razvijaju, kao i njihovim preferencijama, što uključuje i nove informacione tehnologije.				
Mladi ljudi su uključeni u izradu informativnog sadržaja i kanala komunikacije.				
Informacije i usluge savjetovanja za mlade konkretno se usmjeravaju na potrebe mladih ljudi u situaciji obespravljenosti.				

Indikator 2

Politika za mlade stvara mogućnosti da mladi grade sopstvene kompetencije za upravljanje informacijama

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Informatička / digitalna pismenost, uključujući kritičko razmišljanje, sastavni je dio formalnog obrazovanja.				
Informatička / digitalna pismenost, uključujući kritičko razmišljanje, sastavni je dio neformalnog ili informalnog obrazovanja.				
Politika za mlade kod mladih ljudi gradi svijest o rizicima s kojima se suočavaju kao korisnici i kreatori <i>online</i> informacija, uključujući i pitanja zaštite svojih ličnih podataka.				

Pozitivni trendovi koji će omogućiti dalji napredak

Oblasti za unapređenje i mogući nastavak rada

INKLUZIJA

Pravni osnov

- Preporuka CM/Rec(2015)3 Komiteta ministara državama članicama o pristupu mladih ljudi iz manje razvijenih kvartova socijalnim pravima (ENTER)
- Preporuka CM/Rec(2016)7 Komiteta ministara državama članicama o pristupu mladih ljudi pravima

Indikator 1

Politika za mlade promovira inkluziju mladih ljudi u ranjivim situacijama u svim oblastima života (uključujući obrazovanje i obučavanje, zapošljavanje i zanimanje, stambena pitanja, zdravlje, sport, rekreaciju i kulturu)

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Politika za mlade konkretno uzima u obzir potrebe mladih ljudi u ranjivim situacijama.				
Predviđaju se konkretne mjere koje promoviraju inkluziju svih mladih ljudi, naročito u radu s mladima i kroz njega, kroz mobilnost, učešće i informacije.				
Politika za mlade stvara mostove u pravcu obrazovne politike, da se promovira inkluzija mladih ljudi.				
Politika za mlade stvara mostove u pravcu politike zapošljavanja, da se promovira inkluzija mladih ljudi.				
Politika za mlade stvara mostove u pravcu stambenih i zdravstvenih politika, da se promovira inkluzija mladih ljudi.				

Indikator 2

Politika za mlade za cilj ima sprečavanje diskriminacije, nasilja i isključenosti s kojima se mladi susreću, bez obzira na osnov⁶.

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Postoje konkretne mjere koje omogućavaju svim mladim ljudima da u društvu ostvare svoje aktivne uloge, bez diskriminacije.				
Potvrđuje se postojanje specifičn ranjivosti nekih mladih ljudi u pogledu diskriminacije i stigmatizacije i izrađuju se mjere kojima se taj problem otklanja.				
Postoje mjere koje promoviraju koheziju i pozitivne odnose među ljudima različitog porijekla, kroz, između ostalog, rad s mladima i unutar njega				

Pozitivni trendovi koji će omogućiti dalji napredak

Oblasti za unapređenje i mogući nastavak rada

6. Kako je jasno navedeno u članu 14 Evropske konvencije o ljudskim pravima ili na drugi način ustanovljeno sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava.

PRISTUP PRAVIMA

Pravni osnov

- ▶ Preporuka CM/Rec(2016)7 Komiteta ministara državama članicama o pristupu mladih ljudi pravima
- ▶ Preporuka CM/Rec(2010)7 Komiteta ministara državama članicama o Povelji Vijeća Evrope o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanju o ljudskim pravima

Indikator 1

Politika za mlade promovira i omogućava djelotvorniji pristup mladim pravima i uklanja sve zakonske, administrativne i praktične prepreke⁷.

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Politika za mlade doprinosi uklanjanju barijera za pristup kvalitetnim mogućnostima obrazovanja i obučavanja za sve mlade ljude.				
Mladi ljudi imaju podršku u prevazilaženju poteškoća s kojima se susreću u nastojanjima da osiguraju sigurno i svrsishodno zaposlenje, te da savladaju negativne posljedice nepovoljnih životnih situacija.				
Predviđene su mjere koje odgovaraju na specifične potrebe mladih ljudi u pogledu socijalne i zdravstvene zaštite.				

Indikator 2

Politika za mlade njeguje koordiniran pristup unapređenju pristupa mladim ljudima njihovim pravima, putem saradnje u svim relevantnim područjima djelovanja, na internacionalnom, nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Politika za mlade osigurava da obrazovanje o ljudskim pravima i obrazovanje za demokratsko građanstvo budu dostupni mladim ljudima.				
Akteri koji učestvuju u pitanjima vezanim za mlade u svim relevantnim oblastima politike rada međusobno komuniciraju i sarađuju na unapređenju pristupa pravima za sve mlade ljude.				
Obavlja se revizija postojeće i planirane legislative ili programa koji promoviraju i garantiraju pristup pravima za mlade ljude, te se uvode komplementarne dodatne mjere.				

Pozitivni trendovi koji će omogućiti dalji napredak

Oblasti za unapređenje i mogući nastavak rada

7. Pristup tim pravima sadržan u Preporuci CM/Rec(2016)7, a koja su već obuhvaćena drugim oblastima intervencije (kao što su učešće, inkluzija itd.), bilo na nivou indikatora ili kriterija ocjene, ovdje se ne obrađuju zasebno.

RAD S MLADIMA

Pravni osnov

► Preporuka CM/Rec(2017)4 Komiteta ministara državama članicama o radu s mladima

Indikator 1

Uspostava ili dalji razvoj kvalitetnog rada s mladima se štiti i proaktivno podržava kroz lokalne, regionalne ili državne politike za mlade

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Non	Primjeri dobre prakse
Radi se na formiranju strategija, okvira, propisa, održivih struktura i resursa koji podržavaju rad s mladima.				
Jednak pristup radu s mladima za sve mlade ljude promovira se djelotvornom koordinacijom s drugim sektorima i srodnim politikama.				
Ljudi koji rade s mladima i mladi ljudi aktivno učestvuju u razvoju rada s mladima.				

Indikator 2

Kompetencije plaćenih i dobrovoljnih radnika za mlade garantiraju visok kvalitet rada s mladima

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Izrađen je koherentan i fleksibilan na kompetencijama temeljen okvir za obrazovanje i obučavanje plaćenih i dobrovoljnih radnika za mlade.				
Svaki takav okvir u obzir uzima postojeću praksu, nove trendove i oblasti, kao i raznolikost rada s mladima.				
Akteri, uključujući i mlade i one koji rade s mladima, uključeni su u izradu takvog okvira.				

Pozitivni trendovi koji će omogućiti dalji napredak

Oblasti za unapređenje i mogući nastavak rada

MOBILNOST

Pravni osnov

- ▶ Rezolucija (91) 20 kojom se uspostavlja djelimični sporazum o Omladinskoj karti u svrhu promocije i omogućavanja mobilnosti mladih u Evropi
- ▶ Preporuka R (95) 18 Komiteta ministara državama članicama o mobilnosti mladih

Indikator 1

Politika za mlade podržava mobilnost mladih, prvenstveno s ciljem promocije osjećaja pripadanja Evropi

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Konkretni elementi politike rada, programi i mogućnosti za učenje i otkrivanje potiču mlade ljude da budu društveno, kulturno, obrazovno i ekonomski mobilni.				
Dostupne su informacije i usluge savjetovanja o mogućnostima mobilnosti za mlade.				
Projekti mobilnosti promoviraju osjećaj pripadanja Evropi, konkretno kroz vrijednosti i principe interkulturalnog učenja koje gradi Vijeće Evrope.				

Indikator 2

Politika za mlade potiče stvaranje kvalitetnih projekata mobilnosti

Kriteriji za samoocjenu	Da	Ne u potpunosti	Ne	Primjeri dobre prakse
Projekti mobilnosti su odgovor na principe kvaliteta, poput smjernica koje daje Evropska povelja o kvalitetu u mobilnosti za učenje u oblasti mladih.				
Znanja o pitanjima mobilnosti mladih i najbolje prakse u toj oblasti se grade i razmjenjuju s ciljem stvaranja boljih rješenja u politici rada.				

Pozitivni trendovi koji će omogućiti dalji napredak

Oblasti za unapređenje i mogući nastavak rada

Potreba da se mladi ljudi povežu s evropskim vrijednostima i, konkretnije, s osnovnim vrijednostima Vijeća Evrope (ljudska prava, vladavina zakona, demokratija) od presudnog je značaja. Vijeće Evrope uvijek je njegovalo shvatanje politike za mlade temeljene na zajedničkim vrijednostima i osjećaju pripadanja Evropi.

Upravo je u tom kontekstu Evropski upravni odbor za mlade (CDEJ) zvanično usvojio ovaj alat za samoocjenu razvoja politike za mlade.

Alat je izrađen da pomogne državama članicama da same ocijene koliko poštuju standarde Vijeća Evrope u politici za mlade, te da im služi kao osnov za razvoj te politike brzinom za koju same procijene da im odgovara. Za nadati se da će ovo praktično sredstvo omogućiti državama članicama i drugim akterima da naglase i razmjenjuju dobre prakse i da mjere napredak koji vremenom ostvaruju.

www.coe.int

Vijeće/Savjet Evrope je vodeća organizacija za zaštitu ljudskih prava na kontinentu. Sastoji se od 47 država članica, uključujući sve članice Evropske unije. Sve države članice Vijeća/Savjeta Evrope potpisnice su Evropske konvencije o ljudskim pravima, sporazuma koji ima za cilj da zaštiti prava čovjeka, demokratiju i vladavinu prava. Evropski sud za ljudska prava nadgleda primjenu Konvencije u državama članicama.

